

Nr 705

Av fröken Liljedahl m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 110, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1956/57 m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 110 år 1956 angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1956/57 m. m. förslås bl. a. beträffande 1955 års militärmusikutrednings förslag, att musikkåren vid Kungl. Hälsinge regemente i Gävle skall indragas och att Gävle-Dalaområdet, omfattande militärförbanden I 13 i Falun, I 14 i Gävle och F 15 i Söderhamn, skall betjänas av en musikkår förlagd till Falun.

Såväl 1955 års militärmusikutredning som departementschefen har understrukit, att vid utformningen av en ny musikorganisation inte endast försvarets behov utan jämväl det civila musiklivets intressen bör beaktas. Det erinras med rätta om de betydelsefulla insatser, som de enskilda militärmusikerna gör i landets allmänna musikliv, och organisationen bör därför utformas så, att en dylik verksamhet även framdeles möjliggöres. Det föreliggande förslaget till en ny organisation och musikkårernas placering synes emellertid ej taga några hänsyn till nyssnämnda synpunkter och önskemål i vad gäller Gävleborgs län. Ett genomförande av förslaget skulle för sagda läns vidkommande medföra, att musiklivet på de enskilda orterna inom länet skulle komma att äventyras.

Hälsingeregementets musikkår, som inte endast betjänar I 14 utan även F 15 i Söderhamn, A 1 vid dess övningar vid Marma, T 3 vid dess förläggning i Ljusdal, Svea ingenjörkår, då denna är förlagd till Älvkarleö, samt rikslottaskolan vid Älvkarleö, har under budgetåret 1954/55 givit sammanlagt 228 militärkonserter. Tolv medlemmar i musikkåren medverkar regelbundet i inte mindre än tio amatörorkestrar och musikkårer inom Gävleborgs län, där dessa medlemmar utgör ryggraden i orkestrarna. Antalet konserter, som dessa orkestrar och kårer gett under 1955/56, har uppgått till 71 st., fördelade på följande sätt: Skutskärs orkesterförening och blåsorkester 14, Korsnäsverkens orkester i Gävle 25, Hofors orkesterförening 2, Söderhamnsortens orkesterförening 7, Sandvikens Jernverks musikkår och A.B.F:s orkester 4, Norrsundets musikkår 2, Hammarby musikkår 8, Ockelbo musikkår 4, Gävle kammarmusikförening 2, I.O.G.T:s ungdomsorkester 2 och Hille musiksällskap 1.

Ett tiotal medlemmar i musikkåren tjänstgör som lärare i instrumentalmusik inom Gävle stad, nämligen vid A.B.F:s musikskola, Gävle stads folkskolor och högre allmänna läroverket i Gävle.

Utom tjänsten deltar vidare regelbundet sex medlemmar i instruktörs- och dirigentverksamhet inom Gävleborgs län. Sålunda har under ledning av dessa medlemmar under år 1955 givits 52 konserter, föregångna av sam-

manlagt 336 repetitioner, fördelade på Söderhamnsortens orkesterförening, Sandvikens A.B.F:s orkester och Sandvikens Jernverks musikkår, Korsnäsverkens i Gävle orkester, Betels musikkår i Sandviken, Filadelfias musikkår i Gävle, Ungdomsorkestern i Gävle, I.O.G.T:s ungdomsorkester i Gävle och folkskoleseminariets orkester, likaledes i Gävle.

Härtill kommer emellertid den avgörande betydelse, som regementsmusikkårens medlemmar har för Gävleborgs läns orkesterförening. Denna, som varit verksam ända sedan år 1912, är den nordligaste fasta orkestern i landet. Orkesterföreningen ger cirka 85 konserter under själva säsongerna, varav mer än hälften i stationsorten Gävle, samt dessutom under sommarsäsongen konserter sex dagar i veckan under tretton veckor. Som förstärkning till symfonikonserterna i Gävle anlitas regelmässigt regementsmusiker från I 14 till ett antal av som regel sju per konsert. Till dessa symfonikonserter åtgår varje gång fyra repetitionsdagar förutom konsertdagen, alltså tillhoppa fem dagar. Antalet repetitions- och konsertdagar uppgår under spelsäsongen, d. v. s. tiden 1/9—30/4, till 85. Genom att musikerna är bosatta i Gävle har orkesterföreningen lyckats träffa avtal om en ersättning av 60 kronor per konsert och man inklusive nyssnämnda repetitioner. Vid en förstärkning på sju man uppgår kostnaderna alltså till 420 kronor för en konsert. Därest orkesterföreningen skulle tvingas att anlita extra musiker, bosatta å annan ort, skulle kostnaderna härför stiga till belopp, som föreningens ekonomi ej tillåter. Om förstärkning från en musikkår i exempelvis Falun måste anlitas, skulle kostnaderna, beräknade för sju man, uppgå till 1 470 kronor per konsert, varvid ändå är att märka, att dessa kostnader är baserade på ett gage av 60 kronor per konsert, vilket ej torde komma att accepteras av musiker, boende utanför Gävle. Man måste därför räkna med en avsevärt högre siffra än den nyssnämnda. En extraförstärkning från exempelvis Stockholm medför en kostnad av 125—250 kronor per man med en å två repetitioner. Ett sådant ringa antal repetitioner är möjligt endast genom att stockholmsmusikerna måste lånas från sådana elitörkestrar som konsertföreningen och hovkapellet och därför kräver ett mindre antal repetitioner än andra musiker. Genom att regementsmusikkåren varit förlagd till Gävle har sjukvikarier för orkesterföreningens blåsare kunnat anlitas på samma förmånliga villkor som extraförstärkningen.

Även som rekryteringsbas för orkesterföreningen har regementsmusikkåren sin stora betydelse. Av föreningens tretton fast anställda blåsare har under årens lopp tio st. rekryterats från denna musikkår.

Av det ovan sagda torde framgå att regementsmusikkåren i Gävle för närvarande betjänar även det civila musiklivet på ett sätt, som måhända saknar motstycke i landet. Den föreslagna omorganisationen av militärmusikkårerna har ju även till syfte att i högre grad än vad nu är fallet tillgodose det civila musiklivet. En indragning av musikkåren vid I 14 skulle emellertid innebära, att det civila musiklivet inom Gävleborgs län ej längre skulle kunna få något bistånd från regementsmusiken. Att detta i sin tur kommer att medföra synnerligen allvarliga konsekvenser för länets alla övriga musikkårer och orkestrar över huvud taget är uppenbart.

Orkesterföreningen har nu ett trettiotal helårsanställda musiker med löner varierande mellan 800 och 755 kronor per månad jämte ålderstillägg. Några möjligheter att fast anställa ytterligare sju musiker finns ej. Gävle stad och länet i övrigt har under årens lopp gjort betydande ekonomiska uppoffringar för att kunna bibehålla orkesterföreningen. Staden anslår sålunda för närvarande inte mindre än 110 000 kronor om året till orkesterföreningen, ett belopp som utslaget per invånare torde vara det högsta i landet. Det arbete, som orkesterföreningen i samverkan med Hälsinge regementes musikkår samt staden och länet utfört under nära ett halvt sekel för musiklivet inom länet, löper stor fara att spolieras genom förslaget om regementsmusikkårens indragning.

Vid en närmare granskning av förslaget till den nya organisationen kan man inte undgå lägga märke till att medan några län blivit mycket väl tillgodosedda synes andra, bl. a. Gävleborgs län, ha blivit alltför styvmoderligt behandlade. I Småland exempelvis får varje regemente behålla sin musikkår med undantag för Kalmar flygflottilj, och likadant är fallet i Mellansverige över huvud taget, där musikkårer förlagts till Uppsala, Strängnäs, Örebro, Västerås, Borås, Karlstad och Uddevalla. Det är egentligen norr om Uppsala som indragningarna drabbar hårdast. Anmärkningsvärt är att Hälsinge regemente enligt förslaget är det enda infanteriregemente, som blir utan musikkår. Militärt sett synes det vara väl motiverat att i första hand bibehålla musikkårerna vid våra infanteriregementen med hänsyn till den stora personalstyrkan.

Det är ingen tvekan om att en enda musikkår för det stora Gävle-Dalaområdet kommer att medföra närmast katastrofala konsekvenser för det civila musiklivet inom området. Förslaget att förlägga denna musikkår till Falun förefaller för övrigt mindre välbetänkt med tanke på att den också skall betjäna Gävle och Söderhamn. Det är väl ingen tvekan om att inte Gävle geografiskt sett ligger bättre till med hänsyn till resor och kommunikationsmöjligheter. Det måste bli betydande svårigheter för en musikkår i Falun att kunna betjäna både Gävle och Söderhamn med hänsyn framför allt till de långa resorna och det slitage, som därav följer både på personal och instrument. Vi anser emellertid i första hand, att Gävle-Dalaområdet bör ha två musikkårer och att musikkåren vid I 14 alltså bör bibehållas.

Med hänvisning till det ovan anförda får vi sålunda hemställa,
att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 110 måtte företaga den ändringen i förslaget, att musikkåren vid Kungl. Hälsinge regemente i Gävle måtte bibehållas.

Stockholm den 4 april 1956

Edith Liljedahl

Erik Severin

P. L. Orgård

Gävle

Einar Asp

Per Persson

Gerda Nilsson

Norrby

N. Stenberg

Adolv Olsson